

Reactie Universiteit Maastricht - Internetconsultatie Wetsvoorstel 'Internationalisering in Balans'

De Universiteit Maastricht onderschrijft de uitgebreide reactie van UNL op het wetsvoorstel 'Internationalisering in Balans'. Ten overvloede benadrukken we dat wij de drie voorgestelde numerus fixus sturingsmechanismen omarmen. Evenzo onderschrijven we de voorstellen gericht op het vergroten van de inspanningen om internationale studenten en medewerkers meer kennis te laten maken met de Nederlandse taal en Nederlandse studenten de kans te bieden de Nederlandse taal op academisch niveau toe te passen.

In aanvulling op de gezamenlijke reactie willen we wijzen op de bijzondere positie van instellingen in een grensregio, die in het wetsvoorstel resp. Memorie van Toelichting ook als zodanig wordt erkend. Met het oog op de continuïteit van de instelling en vanwege het belang voor de regio willen wij met kracht bepleiten dat de bijzondere positie van de Universiteit Maastricht als internationale instelling in een grensregio expliciet onderdeel van de wet is en ook nader wordt geconcretiseerd. Een ministeriele beleidslijn geeft, ook als deze ruimte voor de grensregio's verschaft, onvoldoende zekerheid. De wet zelf of minimaal een Algemene Maatregel van Bestuur moet voldoende ruimte bieden voor een beredeneerd aanbod aan anderstalige opleidingen in grensregio's: bestaande en ook nieuwe opleidingen, die door de universiteit mede worden geïnitieerd op verzoek van en in samenwerking met maatschappelijke partijen en regionale en lokale overheden. Het onderscheidende internationale profiel van de Universiteit Maastricht is hiervoor een belangrijk argument. Mocht de universiteit onverhoopt haar internationale koers niet meer kunnen volgen, dan zullen de effecten voor onze universiteit en voor de regio onevenredig hard zijn, zelfs in een mate die doet vrezen voor onze toekomst en voor het welzijn van de regionale samenleving.

De Universiteit Maastricht draagt niet alleen zorg voor de opleiding van 23.000 studenten maar vertegenwoordigt samen met haar zuster het academisch ziekenhuis Maastricht ook meer dan 11.000 werknemers: meer dan welke werkgever ook in de verre omgeving! De betekenis van de universiteit strekt zich uiteraard verder uit. Regionale overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke partijen beschouwen de universiteit niet voor niets als een sociaaleconomische en intellectuele krachtbron die onmisbaar is voor de mensen die leven in en rond de provincie Limburg. Sluiting van de Limburgse mijnen was een belangrijke reden om in 1976 de Universiteit Maastricht met in het kielzog daarvan een academisch medisch centrum op te richten. Circa 15 jaar geleden is de universiteit ook nieuwe wegen gaan bewandelen om verspreid over de provincie met onderwijs, onderzoek en valorisatie-activiteiten, in even nauwe als structurele samenwerking met regionale overheden en bedrijfsleven, op vier Brightlands campussen kennisintensieve innovatie en economische groei te stimuleren. Aldus geeft de universiteit sinds haar oprichting met erkend succes een duurzame impuls aan de sociaaleconomische reconversie van de provincie Limburg.

Momenteel moet de regio, die zich kenmerkt door een bevolking die – let wel – krimpt en ontgroent, antwoord geven op de economisch-maatschappelijke vraagstukken van digitalisering, circulariteit en energietransitie terwijl de uitgangspunten van brede welvaart niet uit het oog mogen worden verloren. Vele partijen binnen en buiten de regio moeten hierin verantwoordelijkheid nemen, niet het minst het onderwijs. Het onderwijs in brede zin heeft hierbij een tweeledige taak, namelijk zoveel mogelijk ingezetenen zo efficiënt mogelijk op te leiden dan wel te herscholen voor de

arbeidsmarkt (van de toekomst) én om onmiskenbare tekorten en knelpunten in belangwekkende sectoren aan te pakken door, gelegen in het hart van Europa, ook internationaal talent aan te trekken en eigen talent naar het buitenland te begeleiden. Limburg met haar internationale oriëntatie, met hoogwaardige instellingen in het onderwijs en met de Brightlands campussen waar onderwijs- en onderzoeksinstellingen zo nabij de arbeidsmarkt opereren, is bij uitstek geschikt om op te treden als opleider voor Nederlands talent dat een internationale beroeps carrière ambieert en voor buitenlands talent dat uiteindelijk emplot zoekt op zowel de (Eu)regionale als de Nederlandse arbeidsmarkt. Samen met partners in de regio weet de Universiteit Maastricht dan ook in toenemende mate internationale studenten na hun studie aan de regio te binden.

Limburg heeft vanouds meer grens met het buitenland dan welke provincie ook en kent een historie van grenzen die door de eeuwen heen vaak zijn gewijzigd. Vanzelfsprekend is hierdoor een sterke sociale, culturele en economische verwevenheid ontstaan met het omringende buitenland en met internationalisering in algemene zin. De universiteit was daarom al op de tekentafel internationaal van oriëntatie. Passend bij de unieke grensligging heeft de Universiteit Maastricht al in de vorige eeuw vol overtuiging gekozen voor een internationale koers.

In lijn met de eerder door de overheid omarmde aanbevelingen van de Commissie Veerman (2010) hebben wij onze internationale koers de afgelopen periode met kracht doorgezet. Onze inspanningen hebben ertoe geleid dat wij ondertussen de meest internationale universiteit van Nederland zijn, wat zich uit in een zeer diverse student- en stafpopulatie en een internationaal en dan vooral Europees georiënteerd onderzoeks- en onderwijsportfolio. We profileren en onderscheiden ons dan ook – ook voor Nederlandse studenten –, als dé Europese universiteit van Nederland, spelen een centrale rol in onze euregio en opereren als zodanig voor Nederland als een brug naar Europa. Ook binnen onze probleemgestuurde onderwijsfilosofie is internationalisering al decennialang een kernelement. Vanzelfsprekend stellen wij ook hoge kwaliteitseisen op dit gebied, zoals blijkt uit ons Europees kwaliteitszorgkeurmerk CeQulnt (*Certificate for Quality in Internationalisation*).

Ons pleidooi voor de bijzondere positie van de universiteit is verre van een preek voor eigen parochie. Niet voor niets hebben regionale en lokale overheden en het regionale bedrijfsleven (werkgevers en werknemers) regering en parlement er herhaaldelijk op gewezen dat maatwerk voor Limburg, net als voor andere grensregio's, van veel groter belang is dan vanuit Randstedelijk perspectief soms lijkt te worden gezien. Wij herkennen dan ook de zorgen die Zuyd Hogeschool in haar reactie uitspreekt over de impact van het wetsvoorstel voor instellingen in een grensregio. Door maatwerk in de wet te realiseren kan invulling worden gegeven aan de voorgestelde lijn in het rapport 'Elke regio telt' en kunnen ook de universiteiten (en hogescholen) in de grensregio's hun bijdrage aan kennisland Nederland blijven leveren.

Hoogachtend,
Het College van Bestuur en de Decanen van de Universiteit Maastricht